

Jeroen Brouwer

Getting back Brahms

‘Es waltet in jeder Zeit ein geheimes Bündnis verwandter Geister. Schließt, die ihr zusammengehört, den Kreis fester, daß die Wahrheit der Kunst immer klarer leuchte, überall Freude und Segen verbreitend.’ Aldus een enthousiaste Robert Schumann in het *Neue Zeitschrift für Musik* van 28 oktober 1853, met als kop *Neue Bahnen*. Brahms’ muziek is nog steeds prachtig. Melancholisch en gepassioneerd. Gevoed door de romantiek van zijn tijd en zich oriënterend op de 16e-eeuwse Nederlandse polyfonie. Kenmerkend voor polyfonie of meerstemmigheid is dat verschillende stemmen die aan de opbouw van het muzikaal verhaal deelnemen, onderling te onderscheiden zijn, en een gelijkwaardige inbreng hebben. Elke stem vertoont een interne muzikale samenhang, terwijl ook het geheel blijft klinken.

In het najaar van 2003 heeft de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) een consultatiedocument uitgebracht. De markten voor energie, zorg, spoor en de financiële sector werden als aandachtsvelden aangewezen. Deze waren interessant vanwege de marktstructuur, de aanwezigheid van wettelijke regels die de mededinging beïnvloeden en het economisch belang. Nota bene: de vrije beroepen werden *niet* vermeld. De consultatie is afgerond en onlangs is de NMa-agenda 2004 openbaar gemaakt. De vrije beroepen blijken nu *wel* op de korrel te worden genomen. Toegespitst op aandachtsvelden benadrukt de NMa dat er niet a priori sprake is van een concreet vermoeden van een overtreding van de wettelijke regels. De autoriteit wil in een vroeg stadium de concurrentievraagstukken in kaart brengen. Een nieuw criterium lijkt het maatschappelijk belang.

De motivering voor de sector vrije beroepen is bescheiden en rudimentair. ‘De markten van vrije beroepen zoals notarissen en advocaten zijn van oudsher sterk gereguleerd en kennen vaak hoge toetredingsdrempels. Bovendien bestaat vaak een aanzienlijke informatievoorsprong van de dienstverlener ten opzichte van de klant. De NMa kan de concurrentie in de vrije beroepen bevorderen door de Mededingingswet toe te passen’. Het element informatievoorsprong verdient toch echt nog toelichting. De klant wendt zich toch juist tot een advocaat vanwege zijn kennisvoorsprong!

Het is zeer aannemelijk dat deze verrassende specifieke aandacht te maken heeft met Europa. Commissaris Monti (mededinging) is verantwoordelijk voor het *Report on Competition in Professional Services* van de Europese Commissie van begin februari jl. Europa moet zich in 2010 hebben ontwikkeld tot een competitieve en dynamische, op kennis gebaseerde economie. De *liberal professions* kenmerken zich door restrictieve regelgeving die – potentieel – mededinging belemmert. Monti denkt daarbij aan vaste

of aanbevolen honoraria, advertentiebeperkingen, toegangsvoorwaarden en beperkingen ten aanzien van bedrijfsvoering.

Onder erkenning van de rol die bijvoorbeeld de Orde als beroepsorganisatie speelt bij het beschermen van het publieke belang, wekt de commissie op om te snoeien. ‘Regulatory authorities in the Member States and professional bodies are invited to review existing rules taking into consideration whether those rules are necessary for the public interest, whether they are proportionate and whether they are justified.’ Hier klinkt de doctrine door van het Europese Hof in de zaak-Wouters.

De CCBE dirigeert op Europees niveau het orkest der balies. Elk lid speelt toch in zekere zin een eigen deuntje. Het zal nog bepaald wat contrapuntische techniek vergen om het te laten klinken, polyfoon en als geheel.

Eén jaar voor de geboorte van Brahms stierf Muzio Clementi, zelf begenadigd musicus en componist. Hij wordt ook wel de vader van de pianoforte genoemd. Door het bouwen van piano’s in Engeland werd hij gefortuneerd. Bij leven stond hij als gierig te boek. Het zou zomaar kunnen dat David Clementi, een voormalig *governor* bij the Bank of England, een nazaat is. Deze laatste Clementi werd medio 2003 aangesteld door het Engelse Department for Constitutional Affairs, met als opdracht ‘to consider and to recommend, a regulatory framework for the provision of legal services.’ Binnenkort zal ook hij een consultatiedocument publiceren. Clementi heeft verklaard in het bijzonder te kijken naar de instituties en de mazen in de regelgeving, en ook naar de graad van zelfregulering, de behandeling van klachten en de positie van niet-gereguleerde juridische dienstverleners. In het land waar 23 (!) *regulators* tezamen de dienst uitmaken wordt deze *Clementi review* met argusogen gevolgd, niet in de laatste plaats door de *Law Society*. Nationaal noch Europees hoeven advocaten op clementie te rekenen. Voor de Orde hoeft dat ook helemaal niet, in het volle vertrouwen de partituur van geldende – over het algemeen al liberale – regels te kunnen verklaren en zonodig te verdedigen.

De titel van deze column ontleen ik aan een boek van Mavis Cheek. De hoofdpersoon kan niet luisteren naar haar favoriete Brahms-muziek, zonder pijnlijk te worden herinnerd aan een oude liefde. ‘Get back Brahms and the rest of the world would fall into shape again.’ *Neue Bahnen* of niet: de Orde blijft optreden als een ‘Bündnis verwandter Geister, überall Freude und Segen verbreitend.’